

man ikke, men Godtgørelse, Fyldestgørelse ogsaa for immateriel Skade. Teoretiske Udviklinger, f. Eks. i Tyskland og Norge, gaa meget bestemt i den Retning, og vor Straffelov kender det jo ogsaa fuldtud baade ved Erstatning for Lyde og Vansir, naar det skyldes Forseelser, og ved Erstatning for Ødelæggelse af Stilling og Forhold ved forskellige Angreb paa Ære og Sædelighed. Det er nok muligt, at denne Udvikling ikke er naaet saa vidt endnu, at det allerede nu vil være tilraadeligt at optage Bestemmelser om Erstatning for immateriel Skade ogsaa i denne Lov. Men jeg tror ganske vist, at Udviklingen vil gaa i den Retning, og at den Tid kommer, hvor man bliver nødt til at udvide den i den Henseende. — Men selv om jeg blot tager Hensyn til økonomisk, materiel Skade, finder jeg, at Grænsen paa flere Punkter er for snævert dragen. Med Hensyn til den tilskadekomnes Ret hedder det i § 2, at han er berettiget til Erstatning for Udgifterne ved Skadens Behandling og for det Næringstab, han lider o. s. v. Det er hans Ret, saa hedder det: dersom det maa antages, at Skaden vil have vedvarende Følger for ham, kan der tilkendes ham o. s. v. Jeg mener, at Erstatning i sidste Henseende er en Ret, utvivlsomt en Ret for ham, og at det ikke skal være et Spørgsmaal, om der overhovedet skal gives ham Erstatning for denne yderligere økonomiske Skade, han har lidt, men at det fakultative kun bør bestaa i Kvantitetens Udmaalning, ikke i Spørgsmaalet, om han overhovedet har Retten.

Saa er der endelig § 3, der omhandler det Tilfælde, at den vedkommende er omkommen. Den er ogsaa affattet meget snævert, idet den kun taler om Godtgørelse til de efterladte, hvem han har haft retlig Forsørgelsespligt for. Jeg tror ikke, at det er rigtigt at indskrænke det dertil og at udelukke en Erstatningsret for dem, han faktisk har forsørget, en Søster, en Moder en Broder, hvem han altsaa ikke har haft retlig Forsørgelsespligt for. I den Retning er Regeringen jo ogsaa gaaet i et Lovforslag, som senere vil komme til Forhandling, nemlig om Ulykkesforsikring; dér er der Tale om den faktisk forsørgede. Og i det hele taget forekommer det mig, at naar man siger, og med Rette, at Livet skal erstattes, naar dets Tab er bevirket paa den Maade, her forudsættes, lige saa godt som Godset, saa skal ogsaa Livets Værdi betales lige saa godt som Godsets Værdi. Men den paagældende Persons Livs Værdi er en Værdi for de Personer, hvem han

faktisk har forsørget, og hvem han maaske, hvor der er et meget naturligt og nærliggende Forhold, har vist sin Interesse for at forsørge ved at livsforsikre sig og bringe Ofre i den Retning. Jeg tror ogsaa, at i den Henseende vil det ikke tilfredsstille Retsfølelsen, at man indskrænker Erstatningen saa stærkt som i dette Tilfælde. Jeg antyder blot ved disse Punkter med Hensyn til Erstatningens Omfang, at jeg tror, dette er sat for snævert, men jeg mener ogsaa, at dette Punkt bør overvejes i et eventuelt Udvalg sammen med Spørgsmaalet, om Betingelserne ikke ere for snævert opfattede.

Oct. Hansen: De to foregaaende Talere have ganske taget mig Brødet af Munden. Det, som jeg havde i Sinde at sige, er blevet udtalt med saa stor Styrke, ja, maaske stærkere, end jeg vilde have voget at udtale det. — Jeg finder ligesom de foregaaende Talere, at den Maade, hvorpaa § 1 er redigeret, er meget uklar, jeg tør næsten sige umulig. De Herrer, som ikke ere Jurister, ville maaske trøste sig med, at det er noget, som Juristerne forstaa, og som de selv ikke ere pligtige at forstaa sig paa. Jeg kan i Henhold til de to ærede foregaaende Talere sige, at jeg tror ikke, at Juristerne forstaa den Redaktion. Den er ikke stemmende med de juridiske Begreber i Skadeserstatningslæren. Der tales f. Eks. om „Aarsag“ og siges, at Statsbanestyrelsen skal være Aarsag til Skaden, men saa siges der i næste Punktum: „Er Skaden tilfældig, . . . er Driften uden Ansvar“. Nu har man i Skadeserstatningslæren tre Kategorier: En Skade kan være foraarsaget ved en forsætlig eller ved en uagtsom Handling eller ved en tilfældig Begivenhed, det, man paa Latin kalder, *dolus, culpa* eller *casus*. Naar man nu her udtrykkelig fremhæver, at den tilfældige kasuelle Skade ikke skal erstattes og der umiddelbart i Forvejen staa, at Jærnbanebestyrelsen skal være Aarsag i Skaden, saa maa man deraf slutte, at Jærnbanebestyrelsen skal være Aarsag til Skaden paa en forsætlig eller uagtsom Maade — *dolus* eller *culpa* — men det er jo slet ikke Meningen, som man kan se af Bemærkningerne; tværtimod Princippet er jo, at den Skade, som man ellers i Skadeserstatningsmaterien vil kalde for hændelig, skal netop erstattes. — Saa er der her baade i Teksten og i Bemærkningerne brugt et Ord, som jeg ikke skal nægte konfundere mine Begreber, det er Ordet „retsstridig“, det skal være en retsstridig